

Перелік використаних джерел:

1. Yeganegi S., Laplume A. O., Dass P. *The role of information availability: A longitudinal analysis of technology entrepreneurship. Technological Forecasting and Social Change. 2021. Volume 170. URL: <https://doi.org/10.1016/j.techfore.2021.120910>.*
2. Cornell University, INSEAD, and WIPO. *The Global Innovation Index 2019: Creating Healthy Lives – The Future of Medical Innovation, Ithaca, Fontainebleau, and Geneva.*
3. Daly A., Valacchi G., Raffo J. *Mining patent data: Measuring innovation in the mining industry with patents. Economic Research Working Paper. 2019. №. 56, Geneva, WIPO.*
4. European Commission. *European Innovation Scoreboard. 2019. Luxembourg: Publications Office of the European Union.*
5. Eurostat. *Innovation Profiling in the EU, Based on CIS Data – Background and First results. Document prepared for Working Group on Science, Technology and Innovation, Luxembourg, November. 2019. Eurostat/G4/STI/WG/2019/Document 7.*

Горбаль Юлія-Марія

Томан Тетяна

Західноукраїнський національний університет

м. Тернопіль

ЧИННИКИ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА ФОРМУВАННЯ МІЖНАРОДНИХ ТОРГОВИХ ПОТОКІВ

Розвиток міжнародного розподілу праці закладає матеріальні основи формування і подальшого динамічного розвитку світового ринку. Генетично й історично цей процес базується на розвитку внутрішніх ринків окремих країн, коли товари та послуги, чинники виробництва (робоча сила, капітал) виходять за національно-державні рамки і починають свій рух вже в системі міжнародних економічних відносин. У економічній теорії використовуються різні поняття, пов'язані з ринком: внутрішній, національний, міжнародний і світовий ринок. Світовий ринок – синтетичне поняття, що об'єднує ринки всіх країн світу в єдине ціле. При цьому зв'язок між ринками окремих країн опосередковується міжнародною торгівлею товарами і послугами, міжнародним рухом капіталу і робочої сили (у ширшому контексті – міжнародною міграцією населення), а також – у все значніших масштабах – міжнародним інформаційним обміном. Тому в широкому сенсі світовий ринок – це все більш цілісна і внутрішньо взаємозв'язана загальносвітова єдність ринків товарів, послуг, капіталів, робочої сили, а також інформації, це єдиний ринковий простір в загальному комплексі держав сучасного світу. В умовах глобалізації економіки термін «світовий ринок» все більше набуває свого справжнього сенсу. [1]

В основі економічного механізму світового ринку лежить закон вартості, який діє в чистому вигляді. Його дія проявляється через коливання світових цін, які відіграють стимулювальну роль у розвитку міжнародного поділу праці, а отже, і в поглибленні глобальних ринкових відносин.

Розвиток міжнародного поділу праці породжує, з одного боку, виникнення фірм, що випускають обмежену номенклатуру напівфабрикатів, вузлів, деталей чи спеціалізуються на окремих стадіях виробництва, а з іншого – призводить до поглиблення інтернаціоналізації виробництва, об'єднання вузькоспеціалізованих підприємств у єдині міжнародні виробничі комплекси. [2]

Існує безліч чинників, що впливають на формування міжнародних торгових відносин. Ось деякі з найважливіших:

1. Географічні чинники: Розташування країни, її клімат, рельєф, наявність природних ресурсів та інші географічні фактори можуть визначати, які товари можуть бути експортовані з країни та які імпортовані.

2. Економічні чинники: Економічні показники країни, такі як ВВП, рівень інфляції, рівень безробіття та інші показники впливають на її здатність експортувати та імпортувати товари.

3. Політичні чинники: Політична стабільність та урядові рішення можуть впливати на торговельні відносини між країнами. Наприклад, політична напруга між країнами може призвести до торговельних бар'єрів, тоді як укладення вільної торговельної угоди може підвищити обсяги торгівлі.

4. Технічні чинники: Технологічний прогрес може відкривати нові можливості для міжнародної торгівлі, такі як покращення зв'язків та комунікації між країнами, автоматизація виробничих процесів тощо.

5. Культурні чинники: Різноманітність культур, мов та традицій може впливати на попит та пропозицію товарів та послуг у різних країнах, а також на спосіб, яким вони торгуються.

6. Соціальні чинники: Соціальні фактори, такі як демографічний склад населення, рівень життя та культурні уподобання

Для перетворення зовнішньоекономічної діяльності в реальний чинник економічного зростання необхідно розробити довгострокову стратегію зовнішньоекономічної діяльності у контексті реалізації стратегічних орієнтирів розвитку економіки країн загалом. [2]

Висновки. Міжнародна торгівля пов'язана зі значними витратами, включаючи штучні торговельні бар'єри, такі як транспортні та митні тарифи. Вирішуючи, що і скільки виробляти, експортувати чи імпортувати, країни порівнюють витрати на міжнародну торгівлю з ефективними вигодами, які вони отримують від цієї діяльності. Інфляція змушує центральні банки посилювати монетарну політику, що знижує економічне зростання й торгівлю в короткостроковій перспективі. Зміни у фіскальній політиці також можуть мати непередбачувані міжнародні наслідки, знижуючи глобальну економічну активність та торгівлю. Нарешті, можливе посилення обмежувальної торговельної політики може вплинути на попит та інвестиції і знизити економічне зростання в середньо- та довгостроковій перспективі. З огляду на ці міркування, потенціал ризику є значним. Основними чинниками зростання міжнародної торгівлі є подальша еволюція техніки і технологій у виробництві, розвиток технологічних інновацій у транспортному секторі, підвищення інвестиційної активності, а також різні темпи розвитку європейських країн, використання сприятливих правових умов і вищий рівень освіти населення.

Перелік використаних джерел:

1. DSpace at West Ukrainian National University. URL: http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/8798/1/NNIMEV_kmfge_sme_dmhta_LEK.pdf.
2. Пахуча Е. Місце і розвиток міжнародної торгівлі в системі міжнародних економічних відносин. ЕКОНОМІКА І СУСПІЛЬСТВО. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/13_ukr/20.pdf.

Живко Максим
Вівчар Степан

Західноукраїнський національний університет
м. Тернопіль

КОНКУРЕНЦІЯ ТНК В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ СВІТОВИХ ФІНАНСІВ ТА ЦИФРОВІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ

Початок ХХІ ст. у розвитку світової економіки характеризується новими тенденціями та розбіжностями, аналіз яких дозволяє певною мірою позначити контури нової глобальної економічної реальності, що формується.

Відстеження ключових трендів розвитку світової економіки вченими різних країн дозволило виявити такі принципово важливі явища як старіння населення економічно розвинених країн, зростання попиту, кваліфікований людський капітал, освоєння відновлюваних джерел енергії. Успішне економічне зростання світової економіки, що спостерігалось, в докризовий період у перспективі може натрапити на природне обмеження – наслідки глобального приросту населення і масштабів споживання, а також на шкоду, що завдається довкіллю. Дисбаланси світової економіки, нерівномірність та непередбачуваність глобального розвитку відзначаються як головна характеристика сучасності, що виявляється на глобальному, регіональному та галузевому рівнях.

Сьогодні принципово важливого значення набуває аналіз моделі економічного зростання, що складається в післякризовий період, коли істотне значення набувають нових тенденцій. До таких тенденцій відносять посилення процесів антиглобалізації, збільшення розриву в технологічності економік різних країн, цифровізацію та фінансування світової економіки, посиленням впливу КНР у світі.

Подолання світовою спільнотою кризових явищ, породжених внутрішніми та міжнародними економічними та соціальними факторами, відбувається в умовах глобальної нестабільності та невизначеності майбутнього розвитку. Масову міграцію, зниження життєвого рівня, зростання безробіття, поширення протекціонізму, націоналізму та антиглобалістичних настроїв та інші явища деякі західні економісти та політики стали сприймати як «кінець глобалізації».